

A júniusi kedvező időjárás a rozs szemzésére jó-
témnyen folyt be elannyira, hogy a rozs ritkán volt
tömtebb, mint az idén. De ha általában vizsgáljuk,
be kell vallanunk, hogy a rozsot illetőleg csakis fél-
termésre számíthatunk, sőt vannak helységek, mint-
a miénk a még többek is, hol a rozsszal vetett szántó-
földek több szénát termettek, mint gabonát. Láttam
éppen a szomszédom földén félkalongya rozsot s három
golya szénát vagyis füves tarlót s a rozsföldeket ál-
talában csaknem meg lehetett kasálni.

Néhány nappal ezelőtt megfordultam Nagy-Boros-
nyón, hol a szálláson levő együgyű sincerus gazda
elkeseredve panaszlá, hogy neki nem lett annyi őzi
gabonája, mint amennyit földébe vetett. Nesze neked
dus termés!

Buzánk általában tömöttebbek voltak, mint roz-
szaink, emellett szép fejések, ugy hogy első tekintetre
50-60 literre lehetett számítani kalongyját. De a
szegény gazda itt is csalódott számításában, mert a
buzákat a rozsa megüvéni s körülbelől tizedrésztét
készületlenül kapván, annyira megrontotta, hogy a bu-
zának kalongyája alig adott 35 litert, holott nálunk
rendes terméskor 46-50 litert szokott erezteni. Azon-
ban szálában sem levén oly tömött, mint máskor, a
buzát is csak féltermésre számíthatni.

Egy régi praktikus vén gazdától tanultam meg
ifjú koromban: mikor a bázda üres, akkor csak
féltermés várható. Ez pedig így volt ebben az eszten-
dőben.

Vizsgáljuk továbbá a tavasztermést s lássuk, ho-
gyan fog kiütni. Igaz-e, hogy legalább ebben e tekin-
tetben dus termésünk volt.

Az árpa közepesen termelt, de a zab silányul,
sem szémére, sem szálára nézve nem dus, nem gaz-
dag. Ezt tanúsítja magas ára, noha a magas árnak
részeszerint a szomszédban folyó háború is az oka, ho-
va az oroszokkal fraternizáló szászok s oláhok szakadat-
lanul szállítják.

Kölesben is csak féltermést kaptunk, mivel a
vetés után bekövetkezett szárazság megszorítván, fele
az elvetett maguak keletlen maradt.

A török-buzaföldek is a tavaszi sok esőzés miatt
idejében meg nem miveltethetvén, csak fél s nehoh
harmad termést adtak, sőt némely vizenyős helyeken
a török-buzát el sem lehetett vetni s hogy a földek
üresen ne maradjanak, haricskával vetették be, ugy
hogy 4 évtized alatt határainkon ennyi haricska nem
volt látható.

A haricska tehát kétségkívül kipótolta a török-
buzabani hiányt? Vajha! de épen ellenkezőleg történt,
mivel a haricska kalongyája alig ad 10 litert. Nekem,
ki évenként 50-60 kalongya haricskát szoktam ter-
mesztetni s az idén is lett 60 kalongya: lett 6 hekto-
liter haricskám s vannak akik még ezen is csodálko-
znak, mert másoknak annyi sem lett, sőt némelyek
— mivel szeme nem volt — le sem aratták. Nesze ne-
ked dus termés!

Lencse, borsó, fussulyka mind csak félterméssel
szolgáltak.

Hátra van még egy nevezetes élelmi cikk: a
krumpli vagy pityóka. Ezt illetőleg szerencsések vol-
tak azok, kik homokos földbe ültették pityókájukat,
mert azok meglehetősen termést kaptak; de akik fekete
agyagos földre ültették, azok csak féltermést kaptak.

Es itt tanúságot szükségesnek tartom megemlí-
teni, hogy jártam én, s velem együtt még sokan a
pityóka ültetésével. Pünkösöd nyagyetin elültetvén, rö-
gön esni kezdett, s egy hétig folytonosan esett, s amit
akkor ültettünk, mind elrothadt, nem kelt ki, s a föld
üresen marad.

A szőlőről mit mondjak, midőn ez ami éghajla-
tunkat nem kedvelő növény nálunk igen kis mérvben
csak az ablakok alatt tenyészik. Hir szerint a szőlő
is csak féltermést adott s már előre jövendőlik, hogy
a bor, ez az elmét élesítő, but, bajt felejtető s szívet
vidámító ital drága leend.

Számítuk már a fenn mondottakhoz azon bor-
zasztó jégvihart, mely számos faluk határára az ideit
termést csaknem merőben tönkretette. S aztán mon-
djak rá: Az idén dus termés volt Háromszéken.

Isten adjon ennéd duzsabbat s montsen meg az
ilyetén gazdag termést okozó időjárástól! Óvjanak
meg az egkek a határainkon felviruló termést agyon-
lövődő jéggyölyöbisektől, a valahára a sok szűk ter-
més után mondhasuk el mi is földmivelő gazdák:
„Istennék hála, az idén határainkon dus termés volt!“
hogy fizethessük könnyedén, jószívvel az állam gépe-
zetének fenntartására nélkülözhetlen adót, ne húzzák le
vállainkról a kőntést, fejünk alól a párnát s ne üssék
dobra minden vásár alkalmával — elzálogolt porté-
kánkat.

Bocsánat érdemes olvasó, hogy ily csekélységek-
kel bátorítottam igénybe venni becses figyelmedet, de
egy adakozásra felhívásból ma is azt olvasván, hogy
Háromszéken dus termés volt, igazságszeretetem ösz-
tűntözött az ideit termésnek valódi hű képt felmutatni,
hogy ne ámitsák némelyek magukat s ne ámitsák a
világot, hogy Háromszéken valami nagyserű, bő ter-
més volt, mert bizony mondom, hogy az ideit termést
csak félnek s korántsem lehet dusnak mondani. S ezt
tudva, az illetők, az adó felhajtásában tulsszigorúak ne
legyenek. Engedjenek időt a szegény földmivelőnek,
kinek vállaira van rakva a legnagyobb terah: az
adó lassankénti kieszközlésére.

Egy gazda.

Vidéki élet.

Gidófalva, 1877. okt. 28.

Még egyre dul török testvéreink határain az irtó
háború, rakásra hullnak el a nemzet jobbjai. A naranc

s pálmafák honának büja térei a hős honfiak ártatlanul
kiomlott vérével kövérének. Az ágyuk rémletes vad
moraja végig dühög a föld alatt Plevnától a székelő
havasszig, a Jantrától Magyarorszáig végig határáig; a
közérzetet, a segélyre hívó szót elhordja a keleti szellő.
Mesziről is, de mégis fáj, megráz a jászok, mely a
bónává, koldusná vált ezerek ajkain hangzik — isten
éjjon, hogy hasonló panaszoktól rendüljön meg nálunk
a lég — és a szív!

A nemzet hallja a kiáltó szót s siet meghozni a
török nemzet iránti kötelesség s kegyeletadóból az
illető részt.

Igy hozta meg legközelebb a székelő nép egy —
a török sebesültek javára rendezett táncostély alkalmából.
Szép számú, díszes közönség támogatta a ne-
mes célt. Ott volt közszégtünk s pár szomszédközönségnek
színe, virága, tarka, de mégis oly harmonikus vendég-
koszorút képezve, melyet Mohamed is megirigyl par-
adicomában. Viruló, tude alakok, a tavaszi ibolya
egyszerűségével, szemérmes bájával, kiknél nem szokás
nem számítás, hanem a szív ösztöne viszi a vezérez-
repet, s a szívós ajkák s a fehér fogor nem festék,
nem hazugság. . . Az egész éj élvezettel telt s a jó
kedv kiválólag viradigt tartott.

A nemes célra begyűlt tiszta jövedelem felülzete-
sekkel együtt 12 ft 27 kr, mely összeget azon szí-
ves kérréssel küldtünk be a t. szerkesztőséghez, ne ter-
heltelessék rendelkezése helyére eljuttatni*) Felülzettek:
Bartha Juliánna arasszony 1 ft, Bartha Ilona k. a.
50 kr. Bartha Berta k. a. 50 kr. Keresztes Eduárd ur
1 ft. Balazsi Gyula tanító ur 1 ft. Teleki Sándor
tanító ur 27 kr.

Fogadják a szíves adakozók a nemes ügy érde-
kében legmelegebb köszönetünket.

Miskolcy György.

Vitályos Béla.

Felhívás

a háromszékmegyei tanítótestület tagjaihoz és tan-
gyúbarátaihoz.

Folyó év október 26. és 27-én tartott közgyűlé-
sünk alkalmával az „Eötvös-alsó“ Budapesti székelő
központi bizottságának elnöke, ismervé a háromszék-
megyei tanítótestületnek nevezett alap gyarapítása ér-
dekekben tett buzgó fáradozásait, 80 drb „Eötvös-nap-
tárt küldött elárúsításra.

Azonban a naptárok egy nappal később érke-
tek s így az igen tisztelt bizottsági elnök ur jogosult
reménye nem teljesíthetett. Alólirozt, bízva a három-
székmegyei tanítótestület ügyhűző tagjainak és tan-
gyúbarátainak pártfogásában, e csekély számú naptá-
rakat nem küldte vissza, hanem annak elárúsítását —
minden önérdék nélkül — magára vállalván, felhívja
nemesebbült ügytársait, hogy azok elárúsításánál közre-
müködni sziveskedjenek.

E naptárakból minden tanító és tanügybarát azon
ismereteket merítheti, melyekre mint tanítónak, gaz-
dáknak, hivatalnoknak vagy iparosnak nélkülözhetetlen
szüksége van; azért azt bárkinek a legjobb akarattal
ajánlhatják kártarsáim.

A vevők nevei a „Nemesében“ és az „Eötvös-
alpi hivatalos közlönyében a begyűlt összeggel együtt
közölteni fog. Megrendelhető alólírtánál 60 kr-ért. —
Tömegek megrendeléseket elvárva, magamat e nemes
célú alappal együtt tisztelt ügytársaim sziveségébe
ajánlom

Kézdí-Vásárhelyt, 1877. november 1. én.

Nagy Károly,
tanító.

Legujabb.

Konstantinápoly, okt. 30. Ma érkezett hírek
szerint a muszák gyorsan közelednek a sumlai had-
sereghez. Nagy csata küszöbön áll.

Konstantinápoly, okt. 30. Erzerumban újban
18,000 nemzetőr indult el. Mukhtár és Izmail pasák
egyesülése óta a veszély elmúlt és az egyesült török
hadsereg könnyen fog szembeszállni a sztóforgácsolt
muszka hadsereggel.

Konstantinápoly, okt. 30. Irányzatos hazugságok
mintha a plevnai hadsereg már is élelmi szerekben
hiányokat szenvedne; Ozman pasa november közepéig
élellemmel és egyéb készlettel bőven el van látva.

Az általános támadás Plevna ellen november 1-re
volt elhatározva.

London, okt. 30. A „Reuter“ ügynökség jelenti
Konstantinápolyból: Dervis pasa jelenti, hogy a musz-
kák 4 zászlóalj és egy ütég erősítést nyertek. Mukhtár
pasa távirja: A muszák az Azap melletti tábor-
ba szálltak. Chefket jelenti: A muszák Gradischintzát
felgyújtották, mindazonáltal visszaverettek. 26-án az
Orhaine és Plevna között kisebb ütközlet folyt, a
muszák megazálloított Slatzart.

Bécs, okt. 30. A „P. Corr.“ jelenti Cettinyéből,
hogy Nikica fejedelem küszöbön levő elutasása Orja
lukába összefüggésben áll a montenegrói akció meg-
újításával.

Konstantinápoly, okt. 30. A „Havas“ ügynökség
jelenti: Mehemed Ali pasa tegnap Hercegovinába
utazott. — A lapok közlik, hogy Selket pasa az

*) Elküldjék

Szerk.

utolsó török balcsét óta a Plevna és Orhaine közötti
uton elégtételt szerzett és ez uton kedvező hadállást
foglalt. Hivatalosan e hir még nincs megerősítve. —
Jelentékeny ütközetről beszélnek Plevna melől; kor-
mánykörökben hallgatnak róla. A tegnapi rendkívüli
haditanácsban az utolsó plevnai és orhainei táviratok
fölött tanácskoztak. Hir szerint Rasgrad mellett csata
folyt. Anszákból jelentik: A muszák megszállták Azop
falut, Mukhtár pasa hadállásaitól három órányira, Kö-
priki mellett. A muszák Olitba érkeznek.

Szentpétervárr, okt. 30. A „Golos“ a következő
sürgönyt közli: Wissinkoiskok, okt. 29. Hayman tábor,
nok egyesült Tergusakoff tábornokkal és üldözik Iz-
mail pasát; ma Hassan-Kalehban töltek az éjt.

VEGYES.

— A vezérbizottságunk október 31-én tartott
gyűlésén, melyen Lip t a i István miniszteri biztos is
résztvett, Klima Miklós állatorvos előterjesztésére el-
határozatokat id. Sándor István 3 drb és Király József
2 db marháit lebunkóztatása, mely határozat e napon
végre is hajtott. Gác István beteg ökre lebunkóztá-
tása, míg a vész jelei határozottan észlelhetők — el-
halasztatott.

— Városunkban a tegnap érkezett 2, a ma ér-
kezett 1 zászaddal összesen egy zászlóalj katonaság
van, ebből 1 század Szemerján van elszállásolva. Egy
alcedrés, több al- és főhadnagyból áll tisztikara. A
katonaságra városunkban a kiűtött marhavész folytán
nagy szükség van, nagyobb mint volt K. Vászárhelyt
a hirhét székelő mozgalom miatt, mi most éppen sem-
minek bizonyult be.

— A háromszéki takarékpénztár f. évi október
havi forgalmának kimutatása. Bevételei: Kézpénz
áthozat a mult hórlól 2551 ft 04 1/2 kr, 74 féltől betét
9603 ft 64 1/2 kr, visszafizetett váltókból 22910 ft
visszafizetett előlegekből 25 ft, kamatkból 688 ft
64 kr, illetekből 344 ft 74 kr, kölcsönből 3600 ft
összesen 39723 ft 07 kr. — Kiadás: 30 félnek be-
tétek visszafizetése 5728 ft 53 kr, folyó kamatokra
77 ft 30 kr, váltólezárolásra 26,249 ft, előleg le-
számításra 25 ft, osztaléokra 6 ft, kezelési költsé-
gekre 5 ft, tiszti fizetésekre 41 ft 66 kr, kamatokra
45 ft 50 kr, bélyegre 3 ft, segélyezésekre 2 ft 05
kr, kézpénz maradvány 7540 ft 03 kr, ösz. 39723
ft 07 kr. — Sepsi-Sztgyörgyön, 1877. október 31-én.
Nagy György, könyvvezető.

— A k. vásárhelyi takarékpénztár üzletforgal-
ma 1877. október havában. Bevételei: Atjött pénz-
készslet szeptemberről 4955 ft 32 kr, betétek 51 fél-
részről 1866 ft 57 kr, befizetett váltókölcsönökből
34,885 ft, befizetett előlegekből 150 ft, kamatkból
648 ft 46 kr, különféle illetekből 648 ft 46 kr,
kezelési költségekből 19 ft 82 kr, megtérített fizetési
előlegekből 25 ft, államilleték számlára 1 ft 27 kr,
visszelszámított váltókból 5360 ft, megtérített viszle-
számított váltózássalékból 11 ft 58 kr, ércpénzlel-
désből 4028 ft 82 kr, megtérített alkuszdíj 4 ft 84 kr,
összesen 52,605 ft 14 kr. — Kiadás: Betétvissza-
fizetések 33 félnek 5638 ft 62 kr, betéti folyó kama-
tokra 30 ft 36 kr, váltókra adott kölcsönök 32,459
ft, zálogra adott kölcsönök 230 ft, osztalékra 89 ft
60 kr, kezelési költségre 15 ft, tiszti fizetésre 68 ft
33 kr, bélyegilletékre 15 ft, megtérített váltókamatok
7 ft 9 kr, viszelszámított váltókamatokra 383 ft 65
kr, ércpénzvételre 3984 ft 20 kr, alkuszdíjra 4 ft 84
kr, pénztári álladék okt. 31-én 9679 ft 55 kr, együtt
52,605 ft 14 kr. — Kézdí-Vásárhelyt, október 31-én
Bányay Ferenc, könyvvezető.

— Dr. Schwarz, Előpatakra állandóan megvá-
lasztott fűrdőorvos, ki Előpatakon szakismerete, mű-
veltsége által általános tisztelben részesült — mint
járásorvos Baróthon telepedett le. Erdővidék örvend-
het, hogy egy ily szakképzett, mivelé egyént nyert meg
orvosul.

Mehner Vilmos kiadásában „Az ördög fia és a
három vörös ember“ című társadalmi regény Fival-
tól számos szövegbe nyomott képpel kezdődött meg.
Tálmán még érdekesebb, mint a „Házasságötörés drá-
mái“ hatásos regény volt. A heidelbergi deakélet fes-
tését ott kezdi, mikor a Tugendbundschaft feloszlott,
de azért épügy gyűlölnék mindent, mint azok, mi a
francia uralomra emlékeztet. Három darab gyönyörű
olajnyomatú milapot kapnak a regény rendelők,
az utolsó kép Battányi utolsó menetét Jankótól fogja ábr-
ázolni. A 25 füzet ára füzetenként 25 kr. Ajánljuk
olvasóink pártfogásába. Jókai Mór történelmi regény-
tára „A névtelen vár“ második füzeté is megjelent. A
gyönyörű mű hosszas ajánlatásokra nem szorul. 26
füzet ára 10 ft, 13 füzeté 5 ft.

— Aki férjeért áldozta magát föl. A szolnok-
hatvani vasút 37-ik számú örhánál e hó 18-án nagy
szerecselőenség történt. Stefán Andrásegr nyugyan,
beteg feküdt, neje Caranna Anna akarát tehát hely-
lyette a szolgálatot teljesíteni. Az esti vonatot várva
meggyújtotta a jelző lámpát és a sinre ült, bízhetőleg
azon reményben, hogy ott talán hamarabb észreveszi,
ha majd a mozdony közeledik. De a férje melletti
virasztás s a házi gondok terhes teljesítése álmot hoz-
zott szemére, szerecselőtlen álmot, melyből többé föl-
nem ébredt. A lámpa ugyanis véletlenül ép azon ol-
dalon pislogott, ahonnan a mozdonyt várta. A moz-
donyvezető látván a jelt, semmit sem gyanítva halált
előre az éj sötétében — és a gép kerekai darabokra